

Skupna izjava UNI Care, Cedra in SOA - Mednarodna raziskava med skrbstvenimi delavci

Mednarodna raziskava med skrbstvenimi delavci: eno leto pandemije; delavci so še vedno tarče nasilja; pomanjkanje osebne zaščitne opreme; plače pod ravno revščino; premalo zaposlenih in pomanjkanje podpore za duševno zdravje

Anketa, ki jo je rešilo 3000 skrbstvenih delavcev v skoraj 40 državah - prva te vrste - je pokazala, da številni pereči problemi zmanjšujejo kakovost oskrbe v skrbstvenem sektorju in ogrožajo zdravje delavcev, zaposlenih v njem

[Nova študija](#), ki jo je 25. marca objavil mednarodni sindikat delavcev UNI Global, razkriva, da se svetovni skrbstveni sektor sooča s vsesplošnim pomanjkanjem osebja, izjemno nizkimi plačami, s katerimi delavci živijo v revščini, prav tako pa se soočajo z nevarnimi pogoji dela in tudi nadlegovanjem na delovnem mestu. Pri UNI Global so prepričani, da je raziskava, s katero so preverjali pogoje v skrbstvenem sektorju v času pandemije covid-18, prva, ki je raziskala delovne pogoje v skrbstvenem sektorju na svetovni ravni.

Več kot polovica anketirancev je povedala, da jim njihove **plače** ne omogočajo dostojnega življenjskega standarda, kar pomeni, da si s plačo ne morejo zagotoviti osnovnih potreb, kot so stanovanje, hrana in prevoz. Več kot 30 odstotkov vprašanih **nima dostopa do osebne varovalne opreme**, odstotek pa je višji v državah, ki jih je virus najbolj prizadel. Petinšestdeset odstotkov delavcev, ki so doživeli smrt sodelavca ali pacienta, se je s tem moralo soočiti samih, **brez podpore delodajalcev**, ki bi jim morali omogočili svetovanje ali terapije za spopadanje s tesnobo, strahom in drugimi težavami, ki so jim izpostavljeni zaradi narave svojega dela in ki negativno vplivajo na duševno zdravje.

Zgodbe in statistika v poročilu UNI Globala, zajemajo podatke 3.000 skrbstvenih delavcev iz 37 držav. Poročilo nam pokaže jasno sliko zlomljenega svetovnega zdravstvenega in skrbstvenega sektorja, ki ni zmožen zagotoviti primerne nivoja storitev za paciente, niti primernih delovnih pogojev in plač za delavce, zaposlene v njem.

"Naša družba že predolgo dojema skrbstveno delo kot "žensko delo", med pandemijo pa smo videli tragične posledice preobremenjenosti, podplačanosti in kadrovske podhranjenosti," je dejala **Generalna sekretarka UNI Global Christy Hoffman**. "Pogosto slišimo, da je COVID-19 spremenil vse, toda ena stvar, ki ostaja nespremenjena je zaničevalen odnos do skrbstvenih delavcev - zlasti tistih v dolgotrajni oskrbi." Nadaljevala je: »Ta raziskava naj bo budnica za svetovna skrbstveni in zdravstveni sektor. Kaže, da če želimo kakovostno oskrbo - če želimo okrevati po tej pandemiji in preprečiti njeno širjenje v prihodnosti - moramo prevrednotiti skrbstveno delo in spoštovati skrbstvene delavce."

Več kot 80 odstotkov svetovne delovne sile v skrbstvenem sektorju predstavljajo ženske, prav tako je 90 % žensk zaposlenih v dolgotrajni oskrbi. Takšna izrazita ospoljenost skrbstvenega dela vpliva na vsa najpomembnejša vprašanja, ki so jih delavci izpostavili v raziskavi.

Glavne ugotovitve vključujejo:

- 52 odstotkov delavcev je reklo, da jim plače ne omogočajo zagotavljanja osnovnih potreb, kot so stanovanje, hrana in prevoz. Še huje je, da je tretjina delavcev dejala, da med čakanjem na rezultate testov za koronavirus niso prejeli plače, skoraj četrtna pa je navedla, da ne dobijo plačane bolniške odsotnosti, kadar zbolijo.
- 48 odstotkov vseh vprašanih je reklo, da je kadrovska podhranjenost njihova glavna skrb, in približno tri četrtine jih je dejalo, da je neustrezno število zaposlenega osebja negativno vplivalo na njihovo sposobnost zagotavljanja visokokakovostne oskrbe.
- 31 odstotkov jih je še vedno **brez ustreznega dostopa do osebne varovalne opreme**. En delavec je dejal: "Kot zdravstveni delavci ne bi smeli prositi ljudi, da nam donirajo osebno zaščitno opremo, ali da celo delamo brez nje."
- Petinšestdeset odstotkov delavcev je bilo priča smrti sodelavca ali pacienta, s čimer pa so se morali soočiti sami, **brez podpore delodajalcev**, ki bi jim omogočili svetovanje ali terapije za spopadanje s tesnobo, strahom in drugimi težavami, ki so jim izpostavljeni zaradi narave svojega dela in negativno vplivajo na duševno zdravje.

Večina vprašanih dela v dolgotrajni oskrbi, bodisi v domovih za ostarele bodisi na domovih strank. Raziskava, ki jo je UNI objavil prejšnji mesec, je pokazala, da so službe delavcev v dolgotrajni oskrbi med najnevarnejšimi na svetu. Ni presenetljivo, da je polovica anketirancev poročala, da je sodelavec zbolel za COVID-19, skoraj desetina pa je povedala, da je njihov sodelavec zaradi virusa umrl. Amnesty International, PSI in UNI so ugotovili, [da je v prvem letu epidemije za posledicami okužbe s covid-19 umrlo vsaj 17.000 smrti skrbstvenih delavcev](#).

Poleg tveganj, ki jih predstavlja virus, je 14 odstotkov anketiranih delavcev dejalo, da se zaradi svojega poklica soočajo z nadlegovanjem in nasiljem. Delavka iz Avstrije je dejala, da je bila tarča "verbalne agresije in groženj s fizičnim nasiljem" sorodnikov pacientov, druga pa je bila "žrtev žaljenja na ulici in v supermarketu".

»Delavci po vsem svetu pravijo, da potrebujejo nujno prenovu zdravstvenega sektorja, kajti kvalitetno življenje mora postati središče skrbstva. To pomeni dostojno plačilo, varna delovna mesta, sindikalno zastopstvo in dvig kvalitete delovnih pogojev po vsem svetu« je dejal **Adrian Durtschi, vodja UNICARE**, ki zastopa dva milijona delavcev.

Nenad Hardi Vitorović, zastopnik Sindikata osebne asistence, izpostavi: Številni asistenti bi se radi cepili, da bi dodatno zaščitili uporabnike in svoje domače, ki so v rizični skupini. Že zdavnaj smo se prijavi pri svojih osebnih zdravnikih, toda NIJZ nas je uvrstil tik pred rubriko "ostalo prebivalstvo", zato še vedno čakamo. Anketa, ki smo jo že med prvim valom epidemije izvedli v sodelovanju s Centrom za družbena raziskovanja (CEDRA), s katero smo zajeli več kot deset odstotkov vseh osebnih asistentov, je pokazala, da so se številni (psihični in fizični) pritiski na asistente še povečali. To je bilo aprila lani. Od takrat se je stanje samo še poslabšalo. Seveda je med tem prišlo do okužb in tudi že do smrtnih primerov med uporabniki.

V [Centru za družbeno raziskovanje \(CEDRA\)](#) trenutno raziskujemo delovne pogoje ter kvaliteto in dostopnost oskrbe starejših ter opazamo, da se tudi skrbstveni sektor v Sloveniji spopada z enakimi težavami, kot v drugih državah po svetu: kronično pomanjkanje zaposlenih, finančna podhranjenost in nizke plače, pomanjkanje postelj in vse večja težnja po privatizaciji. Država želi pomanjkanje mest v domovih starejših občanov reševati s podeljevanjem koncesij zasebnim podjetjem, medtem ko interesa za izgradnjo javnih domov ni, saj naj bi to za javne finance predstavljalo prevelik strošek.

Skrbstveni sektor s prihodom zasebnega kapitala postaja vse bolj dobičkonosen, zato državne politike z mehčanjem zakonodaje odpirajo svoja vrata tujim korporacijam, ki znižujejo delavske standarde po vsem svetu in razvijajo svoje poslovne modele z izkoriščanjem obolelih in onemoglih. Države z načrtnim podhranjanjem javnih storitev rušijo socialno državo in odpirajo prostor privatnim koncesionarjem, javno-zasebnim partnerstvom, s čimer se javni denar

pretaka v zasebne žepe. Cilj privatnega kapitala v skrbstvenem sektorju nista zdravje in dobrobit ljudi, temveč akumulacija kapitala.

UNI je oblikoval izčrpen nabor smernic, s katerimi bo moč doseči spremembe v skrbstvenem sektorju na globalni ravni. Med njimi so:

- Povečanje naložb v sektor dolgotrajne oskrbe, ki je vezano tako na delavce kot uporabnike, ki bodo vlagateljem, delodajalcem in vladam dale spodbude za upoštevanje najstrožjih varnostnih protokolov in najboljših praks.
- Vse države bi se morale osredotočiti na nujno izboljšanje delovnih pogojev in plač delavcev v dolgotrajni oskrbi.
- Vsem skrbstvenim delavcem zagotoviti ustrezno osebno zaščitno opremo, prednostni dostop do cepiv COVID-19 in brezplačna testiranja na COVID-19.
- Določitev primerne števila zaposlenih za izboljšanje kakovosti oskrbe in boljše razporejanje delovnih obremenitev.
- Izvajanje preventivnih ukrepov za psihološke dejavnike tveganja na delovnem mestu in brezplačna zagotovitev dostopa do storitev duševnega zdravja.
- Priznanje COVID-19 kot poklicne bolezni v sektorju dolgotrajne oskrbe.
- Oblikovanje novih ali aktivacija obstoječih sindikalnih odborov za varnost in zdravje pri delu.
- Najpomembneje pa je, da delavci s sindikati in kolektivnimi pogajanjmi sodelujejo pri odločanju na delovnem mestu in pri sklepanju kolektivnih pogodb.

UNI Global Union predstavlja 20 milijonov delavcev, ki delajo na področju storitve v 150 državah. Njegov panožni sindikat UNICARE zastopa 2 milijona skrbstvenih delavcev po vsem svetu.